

Wet Gelijke Behandeling

Complicerend op dit gebeid is de Nederlandse antidiscriminatiewetgeving. De Algemene Wet Gelijke Behandeling kent een aantal discriminatieverboden. Het is verboden bij het aanbieden van of het verlenen van toegang tot goederen of diensten onderscheid te maken, onder andere op grond van godsdienst, politieke gezindheid, ras, geslacht, seksuele gerichtheid en/of burgerlijke staat. Dat geldt dus ook voor het verhuren van lokaliteiten.

Nu is er voor kerken wel een uitzondering. De wet is namelijk niet van toepassing 'op rechtsverhoudingen binnen kerkgenootschappen alsmede hun zelfstandige onderdelen en lichamen, waarin zij zijn verenigd' (artikel 3 van de AWGB). Dit wordt echter door de rechters streng toegepast. Interne kerkelijke aangelegenheden vallen buiten de werkingssfeer van de wet, maar zodra maar enigszins op gelijke voet wordt deelgenomen aan het maatschappelijk verkeer (bv. verhuur aan derden en de mogelijkheid daartoe bekend maken) is de wet wel van toepassing.

Dan is er nog wel een mogelijkheid – zo blijkt uit jurisprudentie – om een onderscheid te maken in bepaalde activiteiten waarvoor wel en waarvoor niet verhuurd wordt. Personen of groepen van personen mogen niet geweigerd worden, bepaalde activiteiten eventueel wel, omdat men zelf mag bepalen welk goederen en diensten men wil aanbieden. Alleen zal dit dan uitdrukkelijk moeten worden geformuleerd. Dan nog ligt het subtiel. Dat geldt ook voor de vraag wat als binnenkerkelijk wordt begrepen en wat niet. Zo kan het enkele feit dat er verhuurd wordt aan een organisatie op christelijke grondslag niet gelden als 'binnenkerkelijk' bijvoorbeeld, zodat op grond daarvan een zelfde type organisatie (school, zorginstelling, politieke partij op een andere grondslag) geweigerd zou kunnen worden. Er is op voorhand niet klip en klaar aan te geven of er in een bepaald geval naar het oordeel van het Mensrechtencollege (voorheen College voor Gelijke Behandeling) sprake is van het wel of niet deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en of de wet dus van toepassing is.

Er zijn vier opties.

a) In het geheel niet verhuren. Daarbij kan zaalruimte wel beschikbaar worden gesteld aan vooraf te definiëren eigen verenigingen.

b) Zeer beperkt verhuren alleen aan geselecteerde organisaties met dezelfde grondslag als de kerk. Daardoor wordt dan geen openbaar aanbod gedaan. Daarbij dient het te gaan om kosteloos of tegen geringe vergoeding beschikbaar stellen (dus geen verhuur) en om een beperkte lijst om niet de verdenking op zich te laden toch aan brede verhuur te doen.

c) Verhuren, mits activiteiten godsdienstig zijn en passen bij de grondslag van de kerk. Dan moet er wel een omschrijving komen, bijvoorbeeld: "activiteiten overeenkomstig de grondslag van de kerk (die dan ook omschreven moet zijn) ten behoeve van de

christelijke verkondiging en de uitbreiding van Gods Koninkrijk en/of diaconaal dienstbetoon en/of onderlinge ontmoeting tussen gemeenteleden, al dan niet met hun relaties”. Binnen deze optie is een wat ruimer beleid te realiseren, waarbij de risico’s in botsing te komen met de wet te overzien zijn. In de praktijk betekent ‘botsing’: een geding door een partij die het niet eens is met weigering.

d) Verhuren, mits activiteiten zich verdragen met de grondslag van de kerk. Hierbij is vervallen de aanduiding ‘die godsdienstig zijn’. De grondslag dient wel geformuleerd te worden. Bij het beantwoorden van de vraag of activiteiten zich verdragen met de grondslag kan er uiteraard flink wat discussie ontstaan, maar dan is er in ieder geval een ijkpunt op grond waarvan beleid geformuleerd kan worden. Het is op zijn minst nodig dit te formuleren, om een instrument te hebben bepaalde activiteiten uit te sluiten van huur. Op de koop toe moet dan genomen worden dat bij onenigheid die uitloopt op een rechtszaak waarbij de rechter in een concreet geval zal toetsen of het beleid in het licht van de wet houdbaar is.

Uit het bovenstaande blijkt dat het bij verhuren van een kerkgebouw of kerkelijke zaalruimte met name gaat om bewustwording en om een helder communicatie, ook richting derden. Het vraagt om een concrete aanpak

Wij hebben dankbaar gebruik gemaakt van de informatie uit de ‘Handreiking verhuur ruimten kerkgebouw van de VGS (Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs), juni 2015.